

обсяги фінансування наукових розробок; старіння наукових кадрів. Дослідження ринку праці Кіровоградської області дають підстави для висновку, що в регіоні є серйозні потреби в кадрах у багатьох сферах економічної діяльності.

Для удосконалення процесу кадрового забезпечення інноваційного розвитку економіки регіону необхідно надати інноваційної спрямованості всім суб'єктам регіональної інноваційної системи, шляхом змін передовсім у змісті усіх складових системи освіти. Модернізація і розвиток освіти та науки регіону повинні набути випереджального неперервного характеру, гнучко реагувати на всі процеси, що відбуваються у світі й Україні. Необхідним є забезпечення системного підвищення якості освіти на інноваційній основі, створення сучасного науково-педагогічного та науково-методичного супроводу навчально-виховного процесу в закладах освіти. Крім того, потрібно забезпечити реалізацію сучасних технологій професійного вдосконалення та підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних і керівних кадрів системи освіти відповідно до вимог інноваційного розвитку освіти.

Для налагодження навчання висококваліфікованих робітників доцільно створити інноваційні ресурсні центри, організовані спільними зусиллями інноваційно активних підприємств. Такі ресурсні центри можуть створюватись у регіоні за галузевим принципом і згодом перетворюватись на навчальні комбінати для випуску висококваліфікованих робітників.

Отже, дослідження показало, що потенційні можливості для розвитку інноваційно-орієнтованої економіки в регіоні слабкі, але існують. Проте, цього можна буде досягти лише за умови того, що ринкові перетворення спрямовуватимуться на пріоритетний розвиток тих галузей і видів виробництва, які визначають перехід до постіндустріального суспільства. У такому випадку економічні трансформації будуть супроводжуватись подальшою диверсифікацією форм і видів зайнятості; збільшенням зайнятості у наукомісткому виробництві, у сфері нематеріальних (інтелектуальних) послуг; підвищенням мобільності зайнятості; поліпшенням освітньо-кваліфікаційної структури зайнятих.

Література

1. Статистичний щорічник Кіровоградської області за 2012 рік. – 2013. – 496 с.

Збаржевецька Л.Д., к.е.н., Вдовиченко Л.В., ст. викл.
Кіровоградський національний технічний університет, м. Кіровоград, Україна

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Проблеми раціонального та ефективного використання сільськогосподарськими виробниками земельних ресурсів набувають першочергового значення, оскільки земля є основою людського існування, що визначає її важливу роль у процесі соціально-економічного розвитку суспільства. Однак, нераціональне землекористування, екстенсивні методи ведення сільського господарства стали причиною зменшення розмірів та продуктивності сільськогосподарських угідь.

Питанням ефективного землекористування присвячують свої дослідження В.Г. Андрійчук, А.С. Даниленко, В.М. Месель-Веселяк, Л.Я. Новаковський, Б.Й. Пасхавер, П.Т. Саблук, А.М. Третяк та ін. Однак, дискусійних питань у сфері ефективного землекористування не зменшується, особливо у напрямку підвищення продуктивності сільськогосподарського землекористування.

Україна має значний ресурсний потенціал для виробництва сільськогосподарської продукції. Єдиний земельний фонд країни становить – 60,4 млн. га. [1]. Слід відзначити, що площі сільськогосподарських угідь мають стійку тенденцію до зменшення (рис.1).

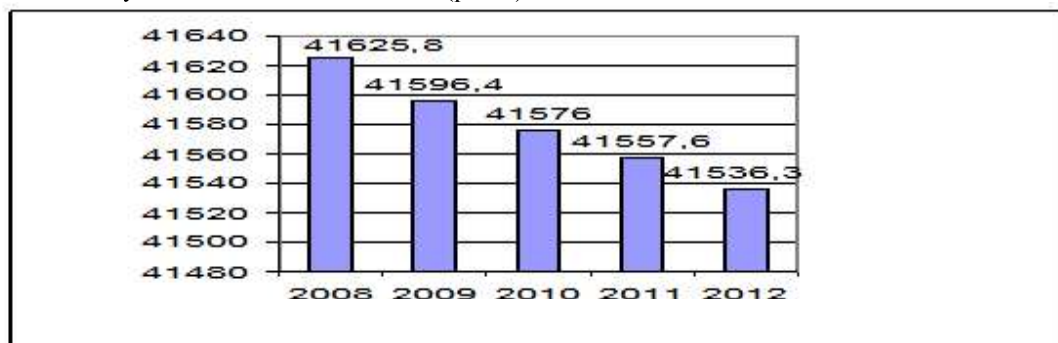

Рис. 1. Площа сільськогосподарських угідь за період 2008-2012 рр., тис. га

У загальній площі сільськогосподарських угідь орні землі (які систематично обробляються і використовуються під посіви сільськогосподарських культур, включаючи посіви багаторічних трав, а також чисті пари) у 2012 р. становили 30,9 млн. га (85%). У результаті екстенсивного ведення

землеробства, в Україні спостерігається найвища в Європі розораність землі – 57% (сільськогосподарських угідь – майже 85%). Для порівняння, розораність земель в США складає 20%, Англії – 25%, Франції – 41%, ФРН – 32% [2].

Абсолютний рівень економічної родючості ґрунту, за рівноцінних затрат на одиницю площі, характеризує продуктивність землі у вигляді врожайності і вартості валової продукції. Продуктивність використання землі можливо обчислити та проаналізувати за допомогою системи натуральних і вартісних показників (табл. 1).

Таблиця 1

Показники продуктивності земельних ресурсів

Натуральні показники	Вартісні показники
Рослинництво - урожайність сільськогосподарських культур; Тваринництво: - продукція тваринництва в розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь або на 100 га ріллі: а) продукція скотарства і вівчарства (молока, м'яса всіх видів, яловичини, вовни) – в розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь, б) продукція свинарства, а також зерна, цукрових буряків та іншої продукції рослинництва – на 100 га ріллі, в) продукція птахівництва – на 100 га площі посіву зернових культур.	Виробництво: - валової продукції в порівнянних цінах, - товарної продукції в поточних цінах реалізації, - чистої продукції і прибутку в розрахунку на 1 га сільськогосподарських угідь.

Урожайність віддзеркалює культуру землеробства, структуру посівів, якість і терміни проведення технологічних операцій, забезпеченість господарств засобами виробництва.

Однак, у нинішніх умовах господарювання, фінансових коштів на придбання техніко-матеріальних ресурсів (добрив, засобів захисту рослин, спеціалізованої техніки) є недостатньо, що призводить до зниження урожайності та негативно впливає на обсяги виробництва продукції та економічну ефективність використання орних земель.

Динаміка урожайності основних сільськогосподарських культур відображена на рис. 2.

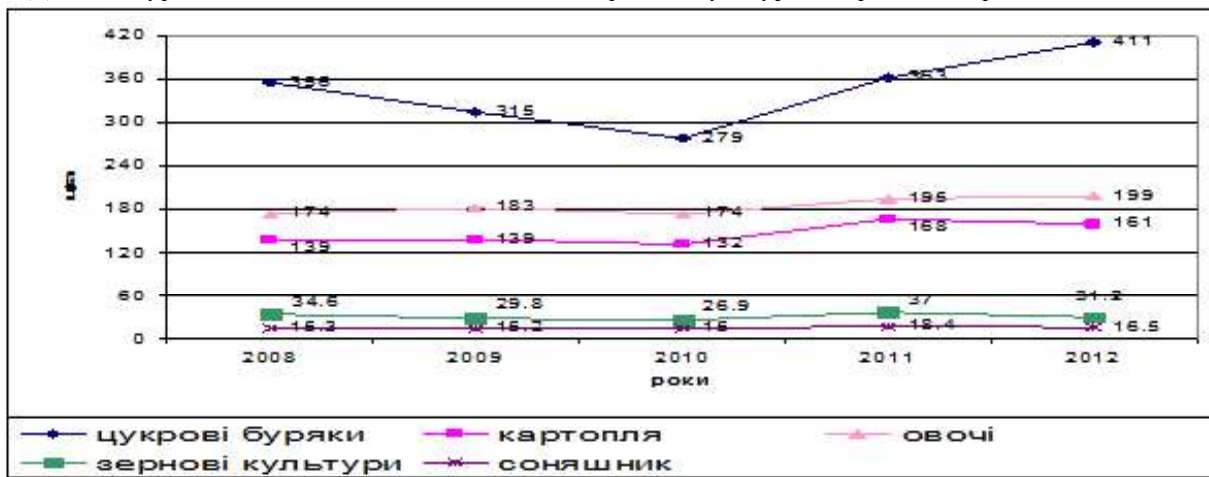

Рис. 2. Динаміка урожайності основних сільськогосподарських культур, ц/га [3]

Продуктивність використання землі господарствами може визначатись також за допомогою вартісних показників. Таким показником є валова продукція. Обсяги виробництва валової продукції не завжди зростають пропорційно до збільшення земельної площі. Значну роль, у підвищенні продуктивності сільськогосподарського виробництва, відіграють: форми господарювання, співвідношення між земельною площею, технологічними засобами, кількістю працівників.

На врожайність сільськогосподарських культур впливають родючість ґрунтів, природно-кліматичні умови, активність живих організмів, стан захисту рослин і тварин. Безпосередню участь у генеруванні врожаю здійснює і людина, шляхом локального (здійснюється у процесі виробництва) впливу.

Оскільки, у сільському господарстві обсяги виробництва вимірюються валовою продукцією, значний вплив на її обсяг має землевпорядкування. Механізм цього впливу полягає у наступному:

- введення сівозмін, розміщення культур на найбільш придатних для їх вирощування землях, правильна організація кормової бази;
- збільшення обсягу валової продукції, шляхом зменшення різного роду втрат;
- проведення заходів щодо поліпшення родючості ґрунтів, диференційованого розміщення культур, ціленаправленого внесення добрив, протиерозійного захисту території.

Реформування земельних відносин, поки що, не привели до значного поліпшення використання земель, підвищення продуктивності землеробства. Заходи щодо підвищення родючості земель мають епізодичний характер. Проблематичним є фінансування програм щодо охорони та підвищення родючості сільськогосподарських угідь.

У господарствах, де спостерігається низька продуктивність землекористування доцільно скоротити площу малопродуктивної землі за рахунок консервації деградованих та малородючих ґрунтів, переведення малопродуктивної ріллі в сіножаті й пасовища.

Світовий досвід переконує, що підвищення ефективності сільського господарства як галузі можливе за рахунок інтенсивного використання високородючих ґрунтів і зниження вкладень у малопродуктивні землі.

Головними напрямками підвищення продуктивності та ефективності використання сільськогосподарських угідь є підвищення врожайності сільськогосподарських культур, вдосконалення структури посівних площ, збільшення частки більш врожайних культур за рахунок скорочення частки менш врожайних, відсутність порушень у засобах і термінах виробництва сільгоспкультур, поєднання власних і залучених, з інших джерел, коштів на закупівлю техніки, технологічного устаткування й необхідних матеріальних ресурсів з єдиною метою прискореного впровадження високоефективних технологій.

Літератури

1. Щодо шляхів підвищення ефективності використання земель сільськогосподарського призначення в Україні. Аналітична записка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1129/>
2. Сільське господарство України та деяких інших країн. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.csi.org.ua/www/?p=2271>
3. Статистичний щорічник України за 2012 рік. – К.: Держкомстат України, 2013. – 552 с.

Зелена М. І., аспірант
Хмельницький національний університет, м. Хмельницький, Україна

МОТИВАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ НА ПЕРЕХРЕСТІ ДОСЯГНЕНЬ ТА ПОРАЗОК ПІДПРИЄМСТВА

За сучасних умов розвитку економіки мотивація персоналу є однією з ключових проблем, що вимагає постійної уваги на всіх рівнях управління підприємством. Мотивація персоналу має певну особливість, вона знаходиться на «перехресті», як досягнень, так і поразок підприємства. Адже, слід зауважити, що розвиток мотивації підвищує ефективність роботи не менше, ніж технологічне переозброєння і фінансове управління. Крім того, в історії відомі приклади, коли конкурентні переваги підприємство досягало не за допомогою передової технології, а саме всупереч їй - на основі ефективно працюючої системи моральних і матеріальних стимулів.

Варто відмітити, що рано чи пізно у кожного керівника, зацікавленого в розвитку свого бізнесу виникає питання: «Як саме домогтися від своїх підлеглих максимальної віддачі?». Дане питання виникає не даремно, адже головне завдання керівництва полягає саме в тому, щоб повною мірою задіяти в процесі трудової діяльності весь потенціал своїх співробітників. Лише при своєчасному дослідженні, аналізі та розробці правильної системи мотивації співробітників, досягається бажаний результат.

На сьогодні в умовах жорсткої ринкової конкуренції, висока мотивація персоналу - це найважливіша умова успіху підприємства та запорука його подальшого розвитку. Досягнення високих результатів підприємством не можливе без налаштування працівників на роботу з високою віддачею, без високого рівня прихильності персоналу, без зацікавленості членів підприємства у кінцевих результатах і без їхнього прагнення внести свій особистий доробок у досягненні поставлених цілей організації.

Доцільно зауважити, що на початку минулого століття для переважної більшості керівників було очевидно: гроші - ось головний стимул людини до роботи. Так і сьогодні багато керівників дотримуються саме такої точки зору. Безсумнівно, одним з основних стимулів для більшості співробітників є високий і стабільний дохід. Хоча відомий той факт, що в ряді випадків людина може викладатися на повну, навіть якщо заробітна плата його явно не задовольняє. З іншого боку, існують випадки, коли працівник не погодиться виконувати певну роботу ні за які гроші. Звідси випливає твердження - у трудовій мотивації, визначальним для вибору місця роботи та ставлення до праці, є щось окрім грошової винагороди, а іноді й більш діюче, ніж гроші. При цьому, було б серйозною помилкою, не враховувати такі важливі стимулятори, як емоційна атмосфера в компанії, можливість просування по кар'єрних сходах, соціальна захищеність, підвищення кваліфікації за рахунок підприємства. Найбільш прості інструменти мотивації - це розроблена система заохочень і покарань, похвала і обґрунтована критика, конкуренція між співробітниками, за право бути кращим [1].

Для певного підприємства дієвими вважаються саме ті методи мотивації персоналу, які можливо реально застосувати в його умовах. Мабуть, тому важко визначити, які з цих методів є новаторськими, а які навпаки - застарілими. Рішення залишається за фахівцями сфери управління, тому необхідно, щоб воно було вірним і обґрунтованим, потрібно володіти всім набором інструментів та прийомів, що